

Výročná správa za rok 2023

Profil neziskovej organizácie

Názov: **Sanatórium Tatranská Kotlina, n. o.**
Právna forma: nezisková organizácia
Sídlo: Tatranská Kotlina 68, 059 54 VYSOKÉ TATRY
IČO: 36 167 991
DIČ: 2021718325
Bankové spojenie: SK92 0200 0000 0000 2903 4562

Zakladatelia: **Ministerstvo zdravotníctva SR**
Limbová 2, 837 52 Bratislava
IČO: 165565
Arcidiecézna charita Košice
Bočná 2, 040 01 Košice
IČO: 35514027

Štatutárny orgán: Riaditeľ
Ing. PhDr. Matúš Pataky, MPH, LL. M.

Správna rada: Mgr. Beáta Pastorková, predseda SR, člen SR
Ing. Cyril Korpesio, člen SR
Ing. Michal Neuwirth, člen SR
PhDr. Iveta Friedmannová, člen SR
Mgr. Dáriuš Pukalík, člen SR

Dozorná rada: Bc. Ingrid Legutká, predseda DR
Ing. Matúš Kašprák, člen DR
Ing. Klaudia Mlynarčíková, člen DR

Registrácia: Krajský úrad v Prešove pod č. OVVS-52/2002-NO

1. Zameranie činnosti

Sanatórium Tatranská Kotlina, n. o. je nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby. Lieči pacientov s nešpecifickými respiračnými chorobami dýchacích ciest s celoštátnou pôsobnosťou, poskytuje ústavnú liečebnú starostlivosť, kúpeľnú starostlivosť, rekondičné pobyty. Je držiteľom povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení ako **špecializovaná nemocnica – odborný liečebný ústav a prírodné liečebné kúpele**.

Sanatórium sa nachádza v zalesnenej oblasti na úpätí Belianskych Tatier v nadmorskej výške 765 m. Klíma v oblasti, ako aj celé územie Tatranskej Kotliny, má vysokohorský charakter, okolie Sanatória má štatút klimatických kúpeľov. Klimatické podmienky sú vďaka ročnému úhrnu slnečného svitu, nízkemu teplotnému zaťaženiu, vyhovujúcemu dlhodobému mesačnému priemeru relatívnej vlhkosti vzduchu a nízkemu počtu dní s hmlou vhodné na liečenie nešpecifických respiračných ochorení.

Infekcia nCoV – SARS 2 pandemicky sa rozširujúca už od konca roku 2019 viedla ku zásadnej zmene liečebno - preventívnej činnosti, týkajúcej sa ako ambulantnej, tak aj ústavnej starostlivosti. Priniesla do nášho života zmenu životného štýlu a dotkla sa aj našej pracovnej činnosti - prevencie a liečby celého radu ochorení v súvislosti s pandémiou COVID 19, pričom najväčšie prejavy sa dotýkajú práve respiračného systému.

Hlavná činnosť v roku 2023 spočívala v poskytovaní aktívnej a preventívnej zdravotníckej starostlivosti. V oblasti aktívnej činnosti Sanatórium poskytovalo komplexnú ústavnú starostlivosť dospelým pacientom chorým na nešpecifické (netuberkulózne), prevažne chronické ochorenia dýchacieho ústrojenstva. Sanatórium prevádzkuje ambulancie v blízkych a súvisiacich odboroch: pneumoftizeologickú, imunoalergologickú, ambulanciu fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (FBLR), ambulanciu všeobecného lekára a tiež spánkové laboratórium.

V oblasti preventívnej zdravotníckej činnosti sme pokračovali v poskytovaní exkluzívnych ozdravných služieb – **Liečebno – rekondičných pobytov a Rekondično – integračných pobytov** pre Jednotu dôchodcov na Slovensku. Rekondično – integračné pobyty JDS so štátnou dotáciou využili dôchodcovia z rôznych krajov v spolupráci s Jednotou dôchodcov na

Slovensku. V priebehu roku 2023 sme poskytovali Rekondičné pobyty pre zamestnancov firiem VW Slovakia, s. r. o. a Mäspoma spol. s.r.o., KONŠTRUKTA-TireTech, a.s. .

Aktuálne sa začíname zapájať do súťažných tendrov na rekondičné pobyty v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z., § 11 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Vo všeobecnosti je celoročne vysoký dopyt po pobytoch vo Vysokých Tatrách. Z našej ponuky si môžu klienti vybrať Relaxačné pobyty bez lekárskej konzultácie, ktoré sú vhodné pre klientov prichádzajúcich do Vysokých Tatier za účelom turistiky. Môžu ich využiť rodinný príslušníci účastníkov rekondičných pobytov. Veľmi obľúbenú skupinu, tvoria Ozdravné pobyty pre rodinných príslušníkov účastníkov liečebných pobytov.

V našom zariadení sú k dispozícii služby s ohľadom na platné pokyny v súlade s opatreniami ÚVZ SR – v zmysle aktuálne platných Vyhlášok ÚVZ SR. Zaviedli sme všetky potrebné opatrenia pre bezpečnosť našich klientov, prijali zvýšené hygienické preventívne opatrenia, kladieme zvýšený dôraz na dodržiavanie prevádzkovej hygieny všetkých priestorov prevádzky a dôkladného sanitačného režimu. Liečebné kúpele so zavedením preventívnych opatrení ostávajú aj v tomto neľahkom čase bezpečným miestom pre pobyty s procedúrami, wellness aj stravovaním pre ubytovaných klientov.

Zdravotná starostlivosť pozostáva z diagnostiky a liečby.

Diagnostika – na základe vyšetrení – RTG, funkčné vyšetrenie pľúc a srdca, biochemické, hematologické, mikrobiologické, alergologické a imunologické vyšetrenia.

Liečba – medikamentózna, inhalačná, oxygenoterapia, rehabilitačná (fyzikálna terapia, vodoliečba, liečebný telocvik).

Okrem zachovalého prírodného prostredia ponúka naše zariadenie exkluzívne aj speleoterapiu – dýchacie cvičenie v neďalekej Belianskej jaskyni. Stála teplota vzduchu, vysoká vlhkosť a sterilné prostredie bez alergénov majú pozitívny vplyv na aktuálny zdravotný stav, a zároveň aj priaznivo vplyvajú na imunitný systém pacientov. Takéto cvičenie v jaskyni je najefektívnejšie pre pacientov s bronchiálnou astmou a alergickou rinitídou a je doslova jediným azylom pre ľudí s peľovou alergiou. Urýchľuje liečenie a priaznivo pôsobí na organizmus v ktoromkoľvek veku. Prínosom pre klientov je aj liečba prístrojom Rhinolight, ktorá sa používa na liečbu alergickej nádchy (sennej). Ide o klinicky overenú metódu – fotoliečbu sliznice nosa pomocou svetla špeciálneho zloženia. S touto terapiou máme vynikajúce výsledky.

V roku 2023 poskytovalo Sanatórium Tatranská Kotlina, n. o. všeobecne prospešné služby:

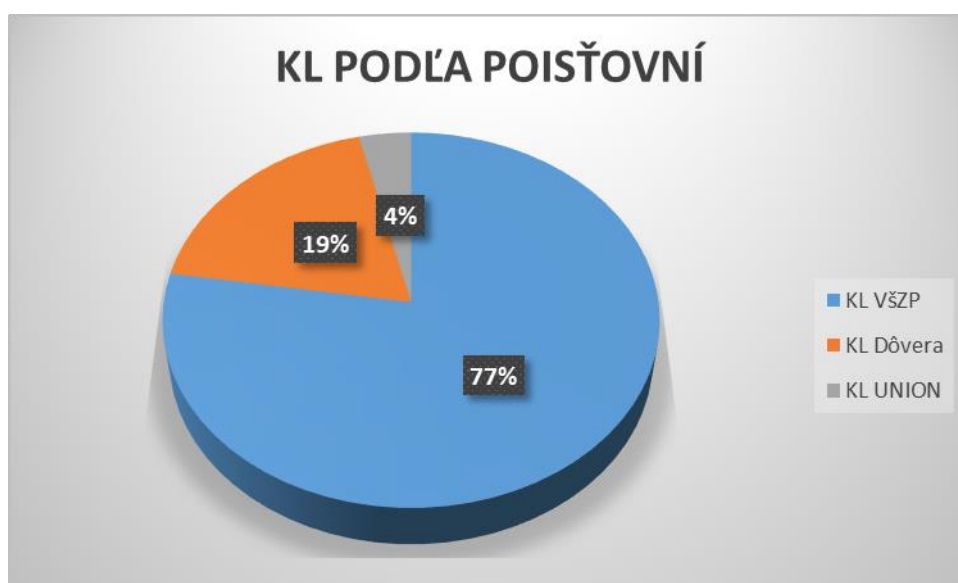
- a) Poskytovanie zdravotnej starostlivosti
- b) Poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti
- c) Tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt
- d) Ochrana ľudských práv a základných slobôd
- e) Vzdelanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry
- f) Výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby
- g) Tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva
- h) Služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti
- i) Zabezpečenie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu.

2. Zdravotnícka činnosť zariadenia

V roku 2023 bolo v špecializovanej nemocnici v rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti /UH/ liečených celkom 1324 pacientov, čo bolo o 184 pacientov viac ako v roku 2022 (1140 – rast o 16,14 % výkonov). Počet kúpeľných pobytov klesol na 351, čo predstavuje pokles oproti roku 2022 o 85 kúpeľných hostí (436 – pokles -19,50 %). Pokles bol spôsobený nadštandardnou službou zdravotných poisťovní ohľadom možnosti výberu prírodných liečebných kúpeľov. Celková bilancia teda bola 1675 poistencov (čo je oproti roku 2022 + 99 poistencov - rast o 6,28 %), z toho pacienti v ústavnej zdravotnej starostlivosti tvorili 79,00 % (v roku 2022 – 80%) a kúpeľní klienti tvorili 21,00% (v roku 2022 – 20%).

Z celkového počtu 1324 ukončených hospitalizácií predstavovali poistenci VŠZP 873 pacientov (2022 – 740), poistenci poisťovne Dôvera 314 pacientov (2022 – 285) a poistenci ZP UNION 137 pacientov (2022 – 115). V kúpeľných pobytoch bolo z celkového počtu 351 klientov 272 poistencov VŠZP (2022 – 330), 66 z Dôvery (2022 – 95) a 13 z UNION-u (2022 – 11).

Celkový počet pacientov a klientov zariadenia za rok 2023 bol teda 1675, čo predstavovalo oproti roku 2022 (1576) rast o 99 osôb.

Počas roku 2023 bola pravidelne vyhodnocovaná spokojnosť pacientov s poskytovanou zdravotnou starostlivosťou a následne boli prijímané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Organizácia nezaznamenala ani neevidovala žiadnu sťažnosť na poskytované zdravotnícke a doplnkové služby.

3. Personálne zabezpečenie

Personál Sanatória Tatranská Kotlina v roku 2023 tvorili zamestnanci:

lôžkového oddelenia: lekári, sestry a sanitári,

pracoviska RDG: lekár a RDG technik,

oddelenia klinickej biochémie a klinickej mikrobiológie: lekár, laboratórny diagnostik a zdravotnícki laboranti,

oddelenia FBLR: lekári, fyzioterapeuti, zdravotnícki asistenti a maséri,

ekonomického oddelenia a THP pracovníci,

oddelenia prevádzky a služieb: recepčné, chyžné a pracovníci údržby,

oddelenia liečebnej výživy a stravovania: nutričný terapeut, kuchári, personál obsluhy a pomocné sily v kuchyni.

Rok	2021			2022			2023		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
priemerný evidenčný počet zamestnancov									
vo fyzických osobách	25,05	75,61	100,66	25,88	77,20	103,08	23,33	71,10	94,43
prepočítaný	18,83	64,34	83,17	19,59	67,45	87,04	17,69	62,82	80,51

Sanatórium Tatranská Kotlina, n. o. zamestnávalo k 31. 12. 2023 **90** zamestnancov vo fyzických osobách.

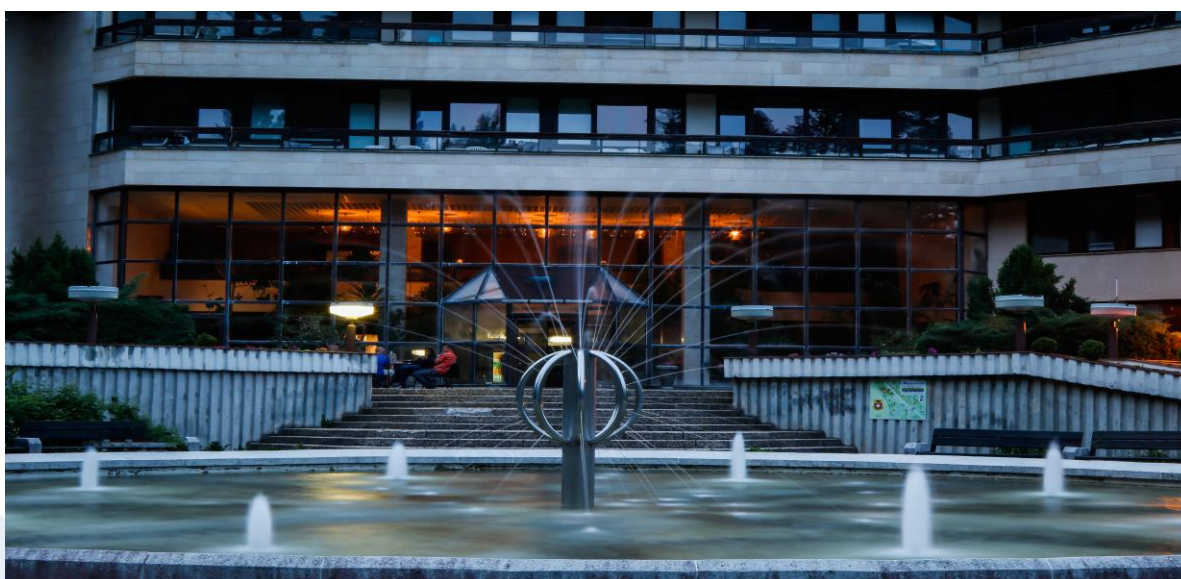
Počas celého roka si zamestnanci svoje vedomosti a poznatky dopĺňali účasťou na školeniach. Odborní zdravotnícki pracovníci sa pravidelne zúčastňovali odborných seminárov v rámci vlastného kreditného systému zvyšovania kvalifikácie.

4. *Analýza hospodárenia*

Náklady Sanatória Tatranská Kotlina, n. o. predstavovali v roku 2023 sumu 3 794 602,43 Eur a v porovnaní s rokom 2022 vzrástli o 28,83 %. Výnosy Sanatória Tatranská Kotlina, n. o. predstavovali v roku 2023 sumu 3 809 954,70 Eur a oproti predchádzajúcemu roku 2022 vzrástli o 28,79 %. V roku 2023 dosiahlo sanatórium vo svojej činnosti výsledok hospodárenia pred zdanením 15 352,27 Eur, rast o 21,50% oproti roku 2022. Výsledok hospodárenia po zdanení oproti predchádzajúcemu obdobiu vzrástol z 8 828,55 Eur na 12 743,57 Eur.

Príjmy Sanatória Tatranská Kotlina, n. o. predstavovali tržby od zdravotných poisťovní za poskytované výkony a služby v rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti a kúpeľnej starostlivosti na základe zmlúv so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., so zdravotnou poisťovňou Dôvera, a. s. a Union zdravotnou poisťovňou, a. s. v súlade so zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku.

Doplňkovým zdrojom financovania boli tržby z ubytovania, prenájmu a ostatných činností. Účtovnú závierku tvoria: výkaz ziskov a strát, ktorý predstavuje porovnanie nákladov a výnosov, súvaha zostavená k 31. 12. 2023 a poznámky zostavené k 31. 12. 2023.

Prehľad nákladov

Náklady	Činnosť		Spolu rok 2023	Predchádzajúce účtovné obdobie
	Hlavná nezdaňovaná	Podnikateľská zdaňovaná		
Spotreba materiálu	375 212,99	38 033,40	413 246,39	342 331,29
Spotreba energie	245 804,58	130 602,00	376 406,58	148 829,16
Predaný tovar		41 060,32	41 060,32	38 178,10
Opravy a udržiavanie	83 272,70	26 101,19	109 373,89	110 450,21
Cestovné	989,98	7,34	997,32	809,40
Náklady na reprezentáciu	2 410,98		2 410,98	1 923,90
Ostatné služby	96 329,30	1664,62	97 993,92	161 098,23
Mzdové náklady	1 614 438,30	26 501,08	1 640 939,38	1 281 544,86
Zákonné sociálne a zdravotné poistenie	534 432,70	10 330,19	544 762,89	429 257,01
Zákonné sociálne náklady	70 934,54	1101,25	72 035,79	179 504,51
Ostatné sociálne náklady	139,17	1,43	140,60	2 347,60
Daň z motor. vozidiel	133,06	238,16	371,22	358,89
Daň z nehnuteľností	9 565,49	173,13	9 738,62	9 663,58
Ostatné dane a poplatky	2 946,09	53,94	3 000,03	3 716,97
Zmluvné pokuty a penále	850,43		850,43	745,89
Ostatné pokuty a penále	55,00		55,00	
Úroky	244,36		244,36	
Kurzové straty	3,63		3,63	
Dary	600		600	
Iné ostatné náklady	335 869,82	2 783,34	338 653,16	104 654,43
Odpisy dlhodobého nehmot. a hmot. majetku	132 550,31	9 167,61	141 717,92	130 133,04
Náklady spolu	3 506 783,43	2 878 19,00	3 794 602,43	2 945 547,07

Prehľad výnosov

Výnosy	Činnosť		Spolu rok 2023	Predchádzajúce účetné obdobie
	Hlavná nezdaňovaná	Podnikateľská zdaňovaná		
Tržby z predaja služieb	3 012 383,24	113 789,09	3 126 172,33	2 522 156,33
Tržby za predaný tovar	0,00	97 723,69	97 723,69	77 706,66
Aktivácia vnútro podnikových služieb	27 527,83	2 151,77	29 679,60	28 644,38
Prijaté dary				3 306,90
Iné ostatné výnosy	24 870,83	63 644,14	88 514,95	24 352,00
Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	0,00	2 500,00	2 500,00	0,00
Tržby z predaja materiálu				350,00
Prijaté príspevky od právnických osôb	379 749,74		379 749,74	
Dotácie	79 407,35	6 207,04	85 614,39	301 666,00
Výnosy spolu	3 523 938,99	286 015,71	3 809 954,70	2 958 182,27
Výsledok hospodárenia pred zdanením	17 155,56	-1 803,29	15 352,27	12 635,20
Daň z príjmov	2 608,70	0,00	2 608,70	3 806,65
Výsledok hospodárenia po zdanení	14 546,86	-1 803,29	12 743,57	8 828,55

Stav majetku, záväzkov a vlastných zdrojov

Prehľadné usporiadanie zložiek majetku podľa jeho formy, zloženia a účelu v peňažnom vyjadrení a v porovnaní s predchádzajúcim účtovným obdobím predstavuje prehľad aktív a pasív zo súvahy k 31. 12. 2023.

Strana aktív	Rok 2023	Predchádzajúce účtovné obdobie
A. NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU	4 467 351,20	4 380 885,99
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	4 467 351,20	4 380 885,99
Dlhodobý finančný majetok	0,00	0,00
B. OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU	782 214,69	889 323,90
Zásoby	68 396,59	74 540,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	397 964,39	423 674,03
Finančné účty	315 853,71	391 109,87
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU	2 889,05	1 784,16
MAJETOK SPOLU	5 252 454,94	5 271 994,05

Strana pasív	Rok 2023	Predchádzajúce účtovné obdobie
A. VLASTNÉ ZDROJE KRYTIA MAJETKU SPOLU	3 130 080,62	3 122 337,05
Imanie a peňažné fondy	4 110 725,14	4 110 725,14
Fondy tvorené zo zisku	0,00	0,00
Nevysporiadaný VH minulých rokov	- 993 388,09	- 997 216,64
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	12 743,57	8 828,55
B. CUDZIE ZDROJE SPOLU	1 152 194,26	1 036 266,40
Rezervy	689 104,15	267 783,01
Dlhodobé záväzky	10 561,22	15 674,13
Krátkodobé záväzky	452 528,89	752 809,26
Bankové výpomoci a pôžičky	0,00	0,00
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU	970 180,06	1 113 390,60
VLASTNÉ ZDROJE A CUDZIE ZDROJE SPOLU	5 252 454,94	5 271 994,05

5. Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky

Oddelenie laboratórnej medicíny poskytuje servis vyšetrení dôležitých pre stanovenie diagnózy, sledovanie liečby, určenia prognózy ochorenia a zhodnotenia zdravotného stavu. Laboratórium je vybavené modernou technikou, využíva moderné analytické postupy a vykonáva široké spektrum základných a špecializovaných laboratórnych vyšetrení v odboroch: klinická biochémia, hematológia, klinická mikrobiológia a funkčná diagnostika.

Na oddelení klinickej biochémie využívame automatický biochemický analyzátor ERBA XL-200, fy ERBA - LACHEMA s ISE jednotkou, na ktorom vyšetrujeme biochemické parametre, ako sú substráty, enzýmy, minerály a špecifické proteíny. Analyzátor identifikuje vzorky prostredníctvom čiarových kódov. Poskytuje ekonomickú prevádzku a disponuje rozsiahlym programom riadenia kvality. Moč vyšetrujeme na analyzátore Clinitec Status fy Bayer. Močový sediment vyšetrujeme mikroskopicky. Na analyzátore i.chroma TM fy Boditech stanovujeme antistreptolýzín O, reumatoidný faktor a D – dimér. Ide o diagnostický systém, ktorý využíva fluorescenčnú imunoanalýzu. Diagnostiku alergií vykonávame pomocou stripov Euroimmun na stanovenie špecifických IgE protilátok. Na stanovenie krvného obrazu s diferenciálnym rozpočtom leukocytov využívame plne automatizovaný hematologický analyzátor SYSMEX K100. Koagulačné testy vykonávame na koagulometri ECL 412 fy ERBA – LACHEMA.

Súčasťou oddelenia laboratórnej medicíny je klinická mikrobiológia. Vykonáva mikrobiologickú diagnostiku infekčných ochorení so zameraním na diagnostiku pôvodcov bakteriálnych ochorení horných a dolných dýchacích ciest, močových ciest a ich komplikácií. Na identifikáciu izolovaného mikróba používame biochemické testy a mikrometódy, ktoré urýchľujú diagnostický postup. Stanovenie citlivosti infekčného agensu na antibiotiká a chemoterapeutiká diskovou metódou je aktualizované podľa pokynov EUCASTU. Úsek sérológie je vybavený automatickým analyzátorom CHORUS Trio, fy DIESSE Diagnostika, na ktorom stanovujeme protilátky proti *Mycoplasma pneumoniae*, *Chlamydia pneumoniae* a *Bordetella pertussis*.

Na pracovisku funkčnej diagnostiky zabezpečujeme komplexné funkčné vyšetrenie pľúc. Na prístroji pre funkčnú diagnostiku GANSHORN PowerCubeBody+ / Diffusion+ vyšetrujeme kľudovú spirometriu, prietok/objem, celotelovú bodypletyzografiu, jednodychovú difúziu

a vykonávame bronchodilatačné testy. Na analyzátore EasyBloodGas fy MEDICA vyšetrujeme krvné plyny v kľúde aj po záťaži.

Oddelenie laboratórnej medicíny sa riadi dostupnými odporučeniami odborných spoločností, má zavedený systém internej a externej kontroly kvality. Pravidelne sa zúčastňuje systému externej kontroly kvality (SEKK Pardubice a Národné referenčné centrum pre sledovanie rezistencie na antibiotiká ÚVZ SR). Dlhodobo dosahuje požadovanú úroveň kvality výsledkov a spĺňa podmienky správnej laboratórnej praxe.

Oddelenie laboratórnej medicíny poskytuje vyšetrenia pre pacientov ústavnej a kúpeľnej starostlivosti, ako aj pre pacientov pneumologickej a imunologickej ambulancie v našom zariadení a samoplatcov.

V roku 2023 bolo oddelenie laboratórnej medicíny pod dohľadom vedenia primárky RNDr. Jaroslavy Konečnej.

6. Ošetrovateľská starostlivosť

Ošetrovateľskú starostlivosť v Sanatóriu Tatranská Kotlina n. o. v roku 2023 zabezpečovalo osem sestier, z toho tri sestry s vysokoškolským vzdelaním, štyri so špecializáciou z ošetrovateľskej starostlivosti o dospelých. V nepretržitej prevádzke pracovalo osem sestier, na inhaláciách jedna sestra, v Pneumo-ftizeologickej ambulancii jedna sestra, príjem kúpeľných pacientov a prácu vo FBLR ambulancii zabezpečovala jedna sestra, ktorá súčasne vykonávala aj funkciu vedúca sestra a funkciu námestníčka ošetrovateľstva. Na ošetrovateľskom úseku okrem sestier pracovali dve sanitárky na celý úväzok. Za kvalitu ošetrovateľskej starostlivosti zodpovedala námestníčka pre ošetrovateľstvo, ktorá je aj odborným garantom ošetrovateľskej starostlivosti.

Upratovanie na jednotlivých oddeleniach vykonávali po dve upratovačky.

V priebehu roka 2023 bola spokojnosť našich klientov monitorovaná formou anonymných dotazníkov. Pravidelne jedenkrát mesačne sme výsledky dotazníka vyhodnocovali na odborných seminároch.

Povinné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov sa realizovalo formou celoustavných odborných seminárov jedenkrát mesačne, podľa vopred stanoveného plánu.

Kontrolná činnosť na úseku ošetrovateľskej starostlivosti sa vykonávala podľa plánu na rok 2023 a s jej výsledkami boli pracovníci oboznamovaní raz mesačne na celoustavnom seminári.

Príjem a manažovanie pacientov a kúpeľných hostí zabezpečovala prijímacia kancelária s dvoma pracovníkmi. Hlavnou náplňou ich práce bola komunikácia s klientmi a plánovanie ich nástupov pre zabezpečenie optimálnej činnosti celého zariadenia. V roku 2023 nám pribudlo veľa nových klientov do spánkového laboratória. Ošetrovateľskú starostlivosť v pavilóne Poľana, Zelene pleso a Nový pavilón zabezpečovali dve sestry v dennej službe a dve sestry v nočnej službe.

7. Speleoklimatické cvičenia v Belianskej jaskyni

Zvláštnosťou nášho zariadenia bolo využívanie priestorov Belianskej jaskyne vzdialenej 1 km od Sanatória na dychové cvičenia pre pacientov. Mikroklima Belianskej jaskyne so stálou celoročnou teplotou okolo 5 °C, vysokou vlhkosťou a neprítomnosťou alergénov mala priaznivý efekt najmä u pacientov s bronchiálnou astmou, alergickou rhinitídou, ale aj u pacientov po prekonaní ochorenia COVID 19, ak im to dovoľila kondícia na odporúčanie lekára.

Beliansku jaskyňu využívame od roku 1991 a často je jedným z dôvodov, prečo sa pacienti rozhodnú absolvovať liečenie práve v našom zariadení.

Pobyt v jaskyni riadi fyzioterapeut Sanatória a trvá približne 45 minút.

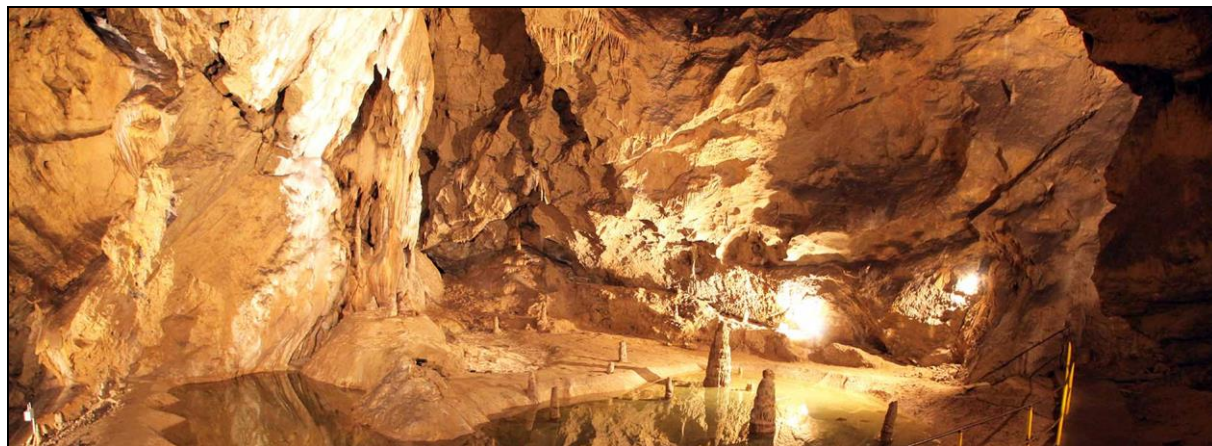
V minulosti sa cvičilo v priestore Vysokého domu na obhliadkovej trase. Keďže cvičenia v týchto priestoroch narušovali návštevnú prevádzku, po dohode so Správou jaskýň boli na cvičenie vymedzené náhradné priestory, ktoré v budúcnosti umožňujú rozšíriť cvičenia aj o speleoterapiu.

Najvyššia návštevnosť bola v jarných a letných mesiacoch.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet návštevníkov jaskyne	1646	1845	753	873	1648	1084

Počet návštevníkov jaskyne v roku 2020 a 2021 výrazne poklesol z dôvodu zatvorenia Belianskej jaskyni pre pandémiu COVID 19. Po uvoľnení opatrení môžeme v roku 2022 konštatovať, že postupne sa počet odliečených pacientov zvyšuje a speleoterapia je využívanou a vyhľadávanou liečebnou procedúrou. V roku 2023 sme zaznamenali mierny pokles, zdravotný stav viacerých pacientov nedovolil výstup do vysokohorského terénu.

Speleoterapia napriek svojej účinnosti a dostupnosti nie je hradená z prostriedkov verejného zdravotníctva.

8. Fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia

Personálne zabezpečenie

Oddelenie elektroliečby: 2 fyzioterapeuti

Individuálna liečebná telesná výchova: 3 fyzioterapeuti

Oddelenie vodoliečby: 4 pracovníci

Odd. inhalácií: 1 pracovník

Maséri: 4 pracovníci

Rehabilitácia, vodný svet

Päťkrát týždenne prebiehajú v našom sanatóriu skupinové dychové cvičenia v telocvični, ktoré pomáhajú pacientom predýchať horné a dolné dýchacie cesty. Tieto cvičenia obsahujú prvky z jogy, zo školy chrbta, sú zamerané taktiež na posilnenie niektorých najčastejšie oslabených svalových štruktúr. Súčasťou dychového cvičenia je aj Nordic Walking – severská chôdza s NW palicami, ktorú praktikujeme v okolí Sanatória.

Štyrikrát týždenne ráno absolvovali naši pacienti hydrokinezioterapiu, cvičenie v bazéne, ktoré je zamerané na celkovú kondíciu a dýchanie.

Každý deň sa konali aj individuálne dychové cvičenia, ktoré boli zamerané na lokalizované dýchanie, a to hlavne bráničné a jeho uvedomovanie si. Pacienti nacvičovali správny dýchací stereotyp, vyťahovanie skrátenejších svalových štruktúr, ktoré majú obmedzujúci charakter pri dýchaní. Počas dychovej rehabilitácie sme využívali pomôcky na zlepšenie dýchania Cornet, Flutter a PEP masky, vybračný systém ACAPELLA. Na zlepšenie nádychu sme používali nádychový trenažér Respivol.

Pri zahlienených pacientoch sme vykonávali polohové drenáže na odstránenie sekrétu. Využívali sme pritom metodiku autogénnej drenáže, flutrovanie. Pacienti mohli taktiež každý deň navštevovať inhalácie, kde absolvovali aj nácvik hygieny horných dýchacích ciest a mohli využívať široké spektrum procedúr na elektroliečbe.

Ponúkali sme aj možnosť absolvovať klasickú, reflexnú a celotelovú masáž. Ponúkame aj masáže medové, mäkké techniky, reflexnú masáž chodidiel a manuálnu lymfodrenáž. Pacienti absolvovali jednotlivé masáže na nových masážnych stoloch s opierkou hlavy a rúk. Ponuka sa rozšírila o prístrojovú lymfodrenáž.

Pri polinóze sme pokračovali v terapii rhinolightom, t. j. procedúrou, ktorú si pacienti mohli zakúpiť na odporúčanie lekára. Ide o svetloliečbu. Podľa ordinácie lekárom pacienti absolvovali na úseku rehabilitácie a tiež aj na oddelení facilitáciu na uvoľnenie sekrétov z paranazálnych dutín. V októbri 2023 sa ponuka rozšírila o prístroje pre laserovú terapiu a prístroj rázovú vlnu. Personál prešiel zaškolením, upravil sa priestor podľa požiadaviek, ktoré spĺňajú bezpečnosť pre klientov aj personál. Pracovisko je súčasťou úseku elektroliečba.

Vybavenie pracovísk na rehabilitačnom úseku

Na 1. poschodí sa nachádza oddelenie elektroliečby, telocvičňa, miestnosť pre individuálnu rehabilitáciu, telocvičňa – fitness centrum, miestnosti pre masérovo a inhalovanie. Samostatné je oddelenie vodoliečby v suterénnej časti. Priestory pre individuálne rehabilitácie prešli rekonštrukciou, ktorá bola dokončená v roku 2022. Vznikli dva nové pracoviská pre využívanie individuálnych dychových cvičení – IDC 3 a miestnosť pre absolvovanie magnetoterapie. Boli vymenené okná, nové osvetlenie a pôvodná podlaha prešla renováciou, bola vybrúsená a nalakovaná. Vo veľkej telocvični boli čiastočne vymenené okenné výplne a dva otváracie krídla.

ELEKTROLIEČBA:

Phyaction Guindance C

Nízkofrekvenčné a strednofrekvenčné prúdy. V prístroji zabudovaný aj ultrazvuk, ktorý sa aplikuje na postihnuté miesta pomocou jednej z 2 sond.

Phyaction 793

Nízkofrekvenčné a strednofrekvenčné prúdy, vrátane 2 sond pre ultrazvuk.

Pyaction 190

Ultrazvuk, ktorý sa aplikuje na postihnuté miesta pomocou jednej z 2 sond.

Endomed 581

Nízkofrekvenčné a strednofrekvenčné prúdy.

Lymfoven

Prístrojová lymfodrenáž.

Diatermia krátkovlnná

BTL Diathermy - vysoko frekvenčný prúd, využíva sa na prehriatie hĺbkových štruktúr.

MAGNETOTERAPIA:

Prístroje: MAGNEKON a BIOMAG MONADA.

SVETLOLIEČBA:

Využitie polarizovaného svetla. Prístroj BIOPTRON.

V roku 2023 zriadené nové pracovisko, zakúpili sa prístroje pre rázovú terapiu a laseroterapiu:

Laser - Laser BTL – 6000 HIGH INTENSITY

Rázová vlna – BTL – 6000 RSWT ELIT

INDIVIDUÁLNE DYCHOVÉ CVIČENIE

Flatre, Cornet, PEP masky nádychový trenažér, vibračný systém ACAPELLA

TELOCVIČŇA

Žienky, karimatky, fit lopty, Bosu, trakčný stôl, palice na NW

TELOCVIČŇA fitness centrum

Posilňovacia veža, tlakovacia lavička, hrazda, ribstoly, stacionárny bicykel, steper, bežecký pás, eliptický trenážer Orbitrek, TRX pásy.

V areáli sanatória sme vyhradili priestor na realizáciu outdoorového ihriska. Vykonala sa predpríprava – osadenie betónových kotví potrebných k inštalácii cvičebných strojov. Od mája 2023 majú možnosť klienti využívať outdoorové ihrisko spolu s cvičebnými strojmi.

Vedľa masérskej miestnosti je relaxačná miestnosť, kde je uložená masážna vaňa. Druhá vaňa slúži klientom ako prísadový kúpeľ. Procedúry fungujú len na priamy predaj.

VO VODOLIEČBE SA NACHÁDZA:

Bazén, perličková posteľ, masážny vírivý bazén s tryskami - pre dvoch klientov. V bazéne sa nachádzajú masážne trysky. Súčasťou bazénu je i sedačka, ktorá slúži imobilným pacientom na to, aby sa dostali do bazéna.

V septembri 2018 sme začali s **rekonštrukciou časti oddelenia vodoliečby** – rozvody zdravotníckej techniky, elektroinštalácie a vzduchotechniky (vrátane VZT jednotky), obklady a protišmykové dlažby, výmena zariadení pre poskytovanie procedúr: škótske streky, vírivá vaňa, vaňa pre podvodné masáže, vaňa pre celotelové vírivé kúpele, Kneipov šliapací kúpeľ (dve vaničky), zariadenie pre polevy pre Kneipovu vodoliečbu. Pri tejto rekonštrukcii sa nebude zasahovať do nosných častí stavby. Stav po rekonštrukcii bude totožný so stavom po kolaudácii.

V rámci vodoliečby je pracovisko termoterapie, kde na 4 lôžkach podávame parafínové a rašelinové zábaly. Teplonosiče sú ohrievané v ohrievači COMBI 400.

Súčasťou vodoliečby je i fínska a infra sauna, ochladzovací bazén, sprcha a odpočívareň. Nachádza sa tu aj masážny prístroj Redor. Ďalej sú v priestoroch vodoliečby umiestnené 2 drevené kabínky so sedačkami (spolu pre 4 klientov), ktoré slúžia na inhaláciu morskej vody. Procedúra má veľký efekt u astmatikov, pacientov s bronchitídami, s CHOPCH, ale i u pacientov s akútnym respiračným ochorením a po prekonaní ochorenia COVID 19, napomáha pacientovi čistiť dýchacie cesty, lepšie uvoľniť hlieny.

Vodný svet: od 16.00 do 20.00 hod. na úseku vodoliečby pracuje denne od pondelka do piatku 1 stály pracovník. Rehabilitačný úsek zabezpečuje služby vo vodnom svete počas víkendov.

V miestnosti inhalatória sa nachádzajú 10 inhalátory AIR PRO 3000, z ktorých sú podávané individuálne inhalácie pacientom a klientom, OMRON AIR 15 ks.

U ležiacich pacientov boli inhalácie podávané cez prenosný inhalátor PARI- Boy na izbách pacientov. Inhalačne boli podávané i mukolytiká i bronchodilatancia.

Vzdelávanie:

Zdravotnícky pracovníci (sestry, sanitári, fyzioterapeuti, zdravotnícki laboranti) sa v priebehu roka 2023 zúčastňovali na odborných celostavnych seminároch podľa vopred stanoveného plánu.

AMBULANCIA FBLR

V r. 2023 bola prevádzkovaná FBLR ambulancia pod vedením MUDr. Anny Dudášovej.

9. Voľnočasové aktivity

Klienti Sanatória v rámci svojho voľného času využívali v roku 2023 kompletnú ponuku rehabilitačných procedúr na objednávku, cvičenia v Belianskej jaskyni, k dispozícii mali okrem Vodného sveta a multifunkčného ihriska aj 9 bicyklov, športové náradie, telocvične s vybavením, posilňovňu, biliard a hlavne okolité inšpiratívne prírodné prostredie s tunajšou jedinečnou klímou a rozsiahlou sieťou chodníkov a cyklotrás.

V záujme zlepšenia liečebného a rehabilitačného programu pacientov sme pokračovali v programe Nordic Walking. Recepčia ponúka na zapožičanie paličky, rehabilitační pracovníci vyškolení na kurze chôdze Nordic Walking poskytujú záujemcom praktickú ukážku správnej techniky chôdze s paličkami po lesných chodníkoch v našej kúpeľnej osade.

Lákadlom na prechádzky našich klientov v okolitom prírodnom prostredí sú turistické chodníky a náučné chodníky:

- „K Belianskej jaskyni“ – geológia, flóra a fauna Belianskych Tatier.
- „Lesnícky náučný chodník“ s témou miestne Belianske lesy a lesnícka starostlivosť o prírodu vrátane historických súvislostí.
- „Belianske lúky“ v poslednom zachovalom rašelinisku pod Tatrami, ktorý popri informácii o prírodných zaujímavostiach oboznamuje aj s pravekou históriou lokality, doloženou archeologickými nálezmi.
- „K zdravým lesom“ od kameňolomu po novom cyklochodníku smerom na Ždiar, ktorý informuje aj o histórii Tatranskej Kotliny.
- „Starostlivosť o prírodu“ na kežmarskom úseku lesnej cyklocesty pozdĺž prírodnej rezervácie Mokriný.

Blízkosť cyklochodníkov z Tatranskej Kotliny do Spišskej Belej, Ždiaru a Tatranskej Lomnice využívali naši klienti s možnosťou zapožičania bicyklov a ich servisu. Tieto blízke cyklochodníky využívali naši klienti aj na prechádzky a v zime na vychádzky s bežkami. V najbližšom a širšom okolí Sanatória sú ďalšie značené cyklotrasy s asfaltovým resp. štrkovým povrchom so širokým spektrom vzdialenosti, obtiažnosti, zaujímavých lokalít a výhľadov na okolitú krajinu.

Pre zatriktívnenie pobytu sme ponúkali klientom Sanatória možnosť vychádzok so sprievodcom na spoznanie prírodných zaujímavostí v blízkom okolí – skalné útvary v tiesňave Kotliny, vrchol Pálenice, Kobylí vrch s jaskyňou Hučivá diera a ďalšie.

V Slnecnej dvorane na prízemí pavilónu Fontána je zriadená voľne dostupná knižnica s množstvom kníh a časopisov rôzneho žánru.

Klientom bola k dispozícii sieť bezdrôtového internetového pripojenia v priestoroch Sanatória. Pokrytie wi-fi sieťou je pre ubytovaných hostí bez poplatku.

V oblasti kultúry v Sanatóriu bola prezentovaná tvorba v rámci viacerých putovných výstav. V priestoroch na 1. poschodí je stála výstava fotografickej tvorby Viliama Malíka, na mezoníne 1. poschodia je stála expozícia výber z diela výtvarníka Fera Guldana. Vo vstupnej hale je expozícia ľudových umeleckých výrobkov od miestnych autorov.

Sanatórium v spolupráci s mestom Spišská Belá zrealizovalo v predchádzajúcich rokoch projekt Multifunkčné ihrisko v Tatranskej Kotline. V roku 2023 ihrisko slúžilo klientom Sanatória aj širokej verejnosti.

10. Projektové aktivity

V roku 2023 sme vykonávali projektové aktivity v súlade so štatútom. Tieto aktivity slúžili najmä k rozvoju poskytovania všeobecne prospešných služieb priamo na získavanie zdrojov pre aktivity, na zlepšenie podmienok poskytovania služieb, ale aj na rozširovanie poskytovania služieb v súlade so štatútom, napríklad rozvoj a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt.

Sanatórium je členom Združenia cestovného ruchu Vysoké Tatry. Aktívne sa zapája do koordinácie činnosti v cestovnom ruchu a podpory tvorby strategických, politických, infraštrukturálnych a trhových podmienok, ktoré majú potenciál do budúcnosti podporiť úspešnosť a efektívnosť investícií podnikateľských subjektov do cestovného ruchu v našom regióne.

V priebehu roka pokračovali práce na rekonštrukcii a modernizácii vodoliečebnej prevádzky zahŕňajúce okrem inštalácií nových vodoliečebných zariadení aj preklad rozvodov ústredného vykurovania, inštaláciu podlahového vykurovania, rekonštrukciu elektro rozvodov, výmenu okien, obklady, dlažby, VZT, elektroinštalácie, podhl'ady atď.

Vykonalí sme rekonštrukciu a modernizáciu ďalších izieb pacientov na 2. a 3. poschodí v časti A, tiež v pavilóne Zelené pleso zahŕňajúcu úpravu stavebného usporiadania sociálnych priestorov, rekonštrukciu rozvodov elektro- a zdravotníckej a ústredného vykurovania.

Pokračovala rekonštrukcia priestorov a vybavenia OLVaS zameraná na zlepšenie technologických a prevádzkových podmienok činnosti oddelenia, najmä veľkej jedálne.

Začali sme rekonštrukciu a modernizáciu centrálnej kotolne za účelom zefektívnenia výroby tepla.

11. Krízový a bezpečnostný manažment

V roku 2023 krízový manažment riadil prípravu a zvládanie krízových situácií v Sanatóriu. Pracovníci boli školení a cvičení na činnosť pri mimoriadnych situáciách vyžadujúcich prípadnú evakuáciu priestorov Sanatória, zvládnutie technologického kolapsu, ako aj iných mimoriadnych situácií. Vykonala sa pravidelná údržba a preskúšanie technológie chráneného pracoviska v Sanatóriu. V súčinnosti s Okresným úradom Poprad, odborom krízového riadenia, Sanatórium vykonávalo úlohy na zvládnutie činnosti v prípade mimoriadnej situácie.

Záver

Vážení partneri,
výročná správa stručne a prehľadne dokumentuje činnosť všetkých úsekov Sanatória Tatranská Kotlina, n. o. za celý rok 2023.

Sanatórium Tatranská Kotlina, n. o. ostáva lídrom na poli poskytovateľov špecializovanej zdravotnej starostlivosti v odbore pneumológa – ftizeológa. Napriek všetkým ťažkostiam aj v nastávajúcom roku plánujeme naďalej rozvíjať systém manažérstva kvality s cieľom neustále zvyšovať kvalitu nami poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Negatívne hospodárske výsledky je potrebné eliminovať hľadaním strategických riešení pre kvalitné poskytovanie zdravotnej starostlivosti a získavanie dostatočného počtu pacientov, aby bolo poskytovanie zdravotníckej činnosti efektívne a udržateľné aj do budúcnosti s vyrovnaným hospodárením.

Záverom mi dovoľte sa poďakovať:

- všetkým zamestnancom Sanatória Tatranská Kotlina, n. o. pri plnení pracovných úloh,
- všetkým ústavným a aj ambulantným špecialistom pri poskytovaní odbornej zdravotnej starostlivosti,
- všetkým našim zmluvným partnerom,
- zakladateľom Ministerstvu zdravotníctva SR a Arcidiecéznej charite za doterajšiu spoluprácu.

Tatranská Kotlina, 16.05. 2024

.....
Ing. Dr. Matúš Pataky, MPH, LL. M.
riaditeľ n. o.